

גיליון מספר 34

חדשות סקר מיומנויות

2017

דבר המערכת

בגיליון זה אנו רוצים לעדכן אתכם בנעשה בימים אלה בעולם בנושא סקר מיומנויות. הגיליון כולל מאמרים מגוונים — בחלקם מדווח על מחקרים העושים שימוש בנתוני הסקר, וחלקם מספקים מבט רחב יותר על מדיניות בתחום הקניית מיומנויות ויישומה בעקבות מחקרים כגון PIAAC. פרק מיוחד מוקדש הפעם לפעילותו של ה-BPC ("מועצת המדינות המשתתפות"), הגוף ב-OECD המקבל את ההחלטות האסטרטגיות בתכנון סקר המיומנויות ובביצועו. גוף זה מורכב מנציגי מדינות העולם המשתתפות בסקר, והחלטותיו הן שמעצבות את דמותו של הסקר על כל רכיביו. על כן מרתק ללמוד על הלכי הרוח בדיוניו, כדי לקבל הצצה לצפוי במחזור הבא של PIAAC. מובאות כאן נקודות עיקריות שעלו בדיונים בחודש דצמבר 2016. בהצגת תכנים אלה אנו מקווים שנלמד ונדע להיערך בהתאם לשינויים ההולכים ומתגבשים, נתחיל לשאול שאלות חדשות ומעניינות, ונספיק לחוות דעה ולהשפיע מבעוד מעוד על סקר שעשוי להתקיים בישראל בעוד שנים מעטות. למעשה, זו זכותה וחובתה של ישראל לגלות עניין ומעורבות בדיון חשוב זה, מעצם היותנו מדינה חברה ב-BPC. כך נוכל להבטיח ייצוג הולם לאינטרסים ולתחומי העניין של ישראל, של קהילת המחקר בה ושל קובעי המדיניות בתחום ההכשרה המקצועית והתעסוקה.

קריאה מהנה!

בברכה,

חיים

סקר מיומנויות ממשיך לעשות כותרות...

פלוג: "פריין העבודה בישראל נמוך - ואנחנו מתקשים לסגור את הפער"

נניח בנק ישראל בכנס לשכת המבקרים הפנימיים: "לאנשים אין כישורים בסיסיים בתחום העבודה, מערכת החינוך לא מכינה את תלמידי ישראל לשוק העבודה העתידית"

לדברי פלוג, חולשה נוספת וגדולה של שוק העבודה בישראל היא בתחום המיומנויות של האוכלוסייה לעומת המדינות האחרות ב-OECD. "במבחנים שבחנו מיומנויות בסיסיות, אנחנו כמעט סוגרים את הרשימה של המדינות המפותחות. לאנשים אין כישורים בסיסיים בתחום העבודה ומה שמדאיג במיוחד זה שמערכת החינוך לא מכינה את תלמידי ישראל לשוק העבודה העתידית. הפערים בחינוך גבוהים במיוחד ואנחנו בקצה התחתון של מדינות ה-OECD מבחינת מתן הזדמנויות."

חדשות סקר מיומנויות

מתוך דיוני ה-BPC

מדריד, דצמבר 2016

- ◇ נדונה האפשרות להעביר את המבחן באמצעות מחשב לוח (טאבלט) ועט סטיילוס כתחליף לשימוש בשאלוני נייר, למי שאינו מיומן בעבודה עם מחשב. נשקלים היתרונות היחסיים לעומת בעיות אפשריות של תוקף, עלויות ומורכבות לסוקר.
- ◇ הוצע לבחון עדכון של פרק המיומנויות המתמטיות לכיסוי ייצוגים דיגיטליים של תוכן מתמטי, ושימוש בכלים דיגיטליים להתמודדות עם משימות מתמטיות.
- ◇ הוצע להכניס פרק של "רכיבים מתמטיים" (בדומה ובמקביל לפרק "רכיבי קריאה" הקיים מהמחזור הראשון) להתמקדות בחקירת גורמים לאי-הצלחה במשימות המתמטיות.
- ◇ נדונה האפשרות להפריד את מדידת המיומנות בפתרון בעיות מההקשר הטכנולוגי.
- ◇ מדינות התעניינו באפשרות תגבור המדגם של אוכלוסיות מיוחדות שיש בהן עניין לקובעי מדיניות: צעירים ומהגרים.
- ◇ הודגשה החשיבות של שיפור הרזולוציה של הצגת מיומנויות ברמות הנמוכות, לאור הממצאים המדאיגים מהמחזור הראשון והשיעורים הגבוהים מהאוכלוסיות שנמצאו ברמות הנמוכות.
- ◇ הוצע סקר חדש הקשור לסקר מיומנויות, ומיועד למעסיקים. סקר כזה יעזור להעריך את הביקוש למיומנויות וללמוד כיצד עסקים מזהים מיומנויות בכוח האדם שלהן, משתמשים בהן ומתאימים אותן לצורכיהם. סקר כזה עשוי להיות בעל ערך רב בזיהוי צרכים עכשוויים ועתידיים בתחום המיומנויות.
- ◇ הוזמנו להשתתף במחזור השני של הסקר מדינות שאינן חברות ב-OECD: קולומביה, קוסטה ריקה, ליטא, סינגפור, ארגנטינה, ברזיל, בולגריה, קרואטיה, מלזיה, מלטה, סין, רומניה, רוסיה, ערב הסעודית, תאילנד ואיחוד האמירויות.

חדשות סקר מיומנויות

Relations between immigration and adult skills: Findings based on PIAAC

Patrik Lind, Erik Melander

חוקרים ממכון מחקר ממשלתי בשוודיה בדקו את השפעתן של אוכלוסיות המהגרים על ציוני המדינות במחקר PIAAC בעולם.

אם במדינה יש אחוז גבוה של מהגרים בעלי מיומנויות נמוכות, ורבים מהם קיבלו את השכלתם מחוץ למדינה, הדבר עלול להטות כלפי מטה את הציון הממוצע כמדד להצלחת המדינה בחינוך ובהכשרה של אזרחיה. מחקר זה בוחן באיזו מידה המהגרים משפיעים על הציונים שמקבלות המדינות בסקר המיומנויות. אוכלוסיית המהגרים נבנתה לפי שתי הגדרות שונות: פעם לפי ארץ לידה, ופעם לפי שפת אם (קרי: אנשים ששפתם הראשונה והעיקרית בבית אינה משפות הסקר במדינתם).

בכל המדינות כמעט, הציונים גבוהים יותר כאשר מוציאים את אוכלוסיות המהגרים. פערי המיומנויות שנמצאו באוריינות קריאה ובאוריינות מתמטית אמנם היו מובהקים, אך קטנים: פחות מ-10 נקודות הפרש במדינה עם הפער הגדול ביותר (או באחוזים: פער מרבי של 3.5%). כאשר נעשה שימוש בהגדרת מהגר לפי שפה, הפערים קטנים אף יותר.

כדי לבדוק אם המהגרים השפיעו על הדירוג של המדינות, נבנו והשוו דירוגים עם המהגרים ובלעדיהם. הדירוגים ללא המהגרים נמצאו דומים מאוד לאלה לכלל האוכלוסיות.

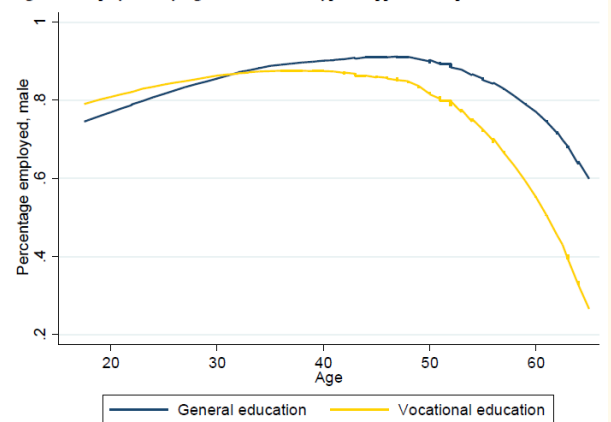
המחברים מסכמים את הממצאים במשפט הבא: **אם אתם לא מרוצים מתוצאות מדינתכם בסקר מיומנויות — אל תאשימו את המהגרים!**

Vocational vs. General Education and Employment over the Life-Cycle: New Evidence from PIAAC

Franziska Hampf, Ludger Woessmann

בעזרת ניתוח נתוני PIAAC על 16 מדינות, החוקרים מראים שבוגרי תיכונים מקצועיים משתלבים בשנים הראשונות טוב יותר בשוק העבודה מבוגרי המסלול העיוני, אך ככל שעולה הגיל יתרון זה מצטמצם ונעלם כליל, כך שלטווח הארוך יש יתרון לבוגרי החינוך העיוני. ממצאים אלה עולים גם בפיקוח על משתנים שונים, ובראשם אוריינות קריאה ואוריינות מתמטית.

Figure 1: Employment by Age and Education Type in Apprenticeship Countries

הממצאים נכונים במיוחד למדינות שבהן יש חינוך מקצועי חזק, הכולל חניכות ומעורבות של התעשייה במערכת ההכשרה (כגון אוסטריה, דנמרק וגרמניה). בעוד שבכלל המדינות היתרון בשיעור התעסוקה עובר לבוגרי החינוך העיוני בגיל 48 בממוצע, הרי שבמדינות עם מערכת חינוך מקצועית דומיננטית היתרון עובר לבוגרי המסלול העיוני כבר בגיל 44. הממצאים מאששים את ההשערה שהחינוך המקצועי מצמצם את הגמישות הנדרשת להסתגלות לסביבות העבודה המשתנות בחברה העכשווית.

חדשות סקר מיומנויות

A new measure of skill mismatch: theory and evidence from PIAAC

Michele Pellizzari, Anne Fichen

באמצעות נתוני הגל הראשון של סקר מיומנויות, המאמר מציע דרך חדשה למדידת אי-הלימה של מיומנויות (skill mismatch). המדד מבוסס על גישה תאורטית פורמלית שמפותחת במאמר, ומשלבת מידע על מיומנויות, דיווח עצמי של אי-הלימה ושימוש במיומנויות. גישה זו מאפשרת לזהות דרישות מינימום ומקסימום של מיומנויות לכל משלח יד, ומכאן מסווגים העובדים לשלוש קטגוריות: בעלי רמת מיומנות מתאימה, בעלי רמת מיומנות נמוכה מהנדרש ובעלי רמת מיומנות גבוהה מהנדרש. מוצגות השוואות של מדד זה לאוריינות קריאה ולאוריינות מתמטית. בנוסף, קיומם של נתונים על שימוש במיומנויות מאפשר לחשב שימוש יתר ותת-שימוש במיומנויות. הלוח מציג דוגמה לממצאים לפי מדד זה: שיעור הגברים שנמצאו בעלי רמת אוריינות קריאה מעל לנדרש בעבודתם (18%) גבוה משיעור זה אצל נשים (14%). שיעור זה בקרב העובדים עד גיל 45 (19%) גבוה משיעור אצל עובדים בגיל 45 ומעלה (13%).

Table 6 Skill mismatch by socio-demographic groups

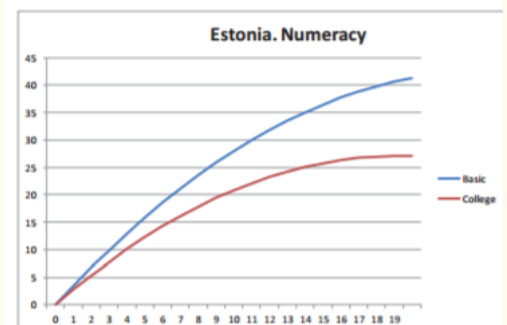
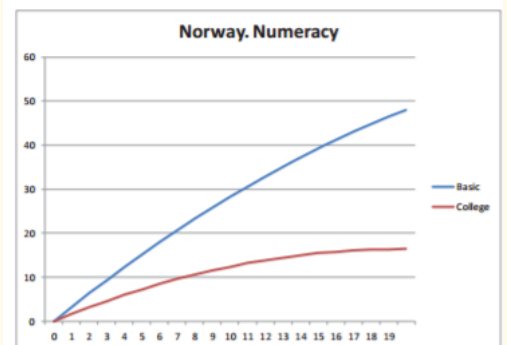
	Literacy	
	Under-skilled	Over-skilled
Men	0.095 (0.005)	0.184 (0.006)
Women	0.090 (0.005)	0.138 (0.005)
Non-graduates	0.106 (0.005)	0.132 (0.006)
Graduates	0.076 (0.006)	0.202 (0.006)
Age <45	0.083 (0.005)	0.186 (0.005)
Age ≥45	0.108 (0.005)	0.125 (0.004)

Education, labour market experience and cognitive skills: Evidence from PIAAC

Juan Francisco Jimeno, Aitor Lacuesta, Marta Martínez-Matute, Ernesto Villanueva

המחקר בוחן את הקשר שבין השכלה פורמלית, ניסיון בשוק העבודה ומדדי הון אנושי מתוך נתוני הגל הראשון של סקר מיומנויות בעולם. שני ממצאים תומכים בהשערה שניסיון תעסוקתי מהווה תחליף להשכלה פורמלית: ראשית, נמצא מתאם בין מספר שנות הניסיון להישגים בסקר מיומנויות, בעיקר בקרב בעלי השכלה נמוכה (ראו תרשימים של שתי מדינות לדוגמה). שנית, נמצא שמי שעובד בעבודות העושות שימוש אינטנסיבי באוריינות מתמטית בהשוואה לאוריינות קריאה — אכן מצליחים יותר בפרק האוריינות המתמטית מאשר בפרק אוריינות הקריאה.

המחקר מעריך באופן גס שהיקף התרומה של למידה מתוך העבודה הוא כרבע מהתרומה של חינוך חובה לבניית המיומנויות במדינות שנבדקו.

חדשות סקר מיומנויות

Foundation skills policy contexts and measures of impact

Jane Newton

המחברת סוקרת את הספרות הקיימת במדיניות למיומנויות יסוד, עם דגש על הנעשה באוסטרליה. המחקרים הבין-לאומיים בנושא מיומנויות, ובהם PIAAC, היו בעלי השפעה מכרעת בייזום מדיניות מיומנויות מקיפה באוסטרליה. בעקבות ממצאי ALL פורסם ב-2008 שכמחצית מכוח עבודה באוסטרליה אינו מגיע לרמה הנדרשת (רמה 3) באוריינות קריאה ובאוריינות מתמטית, ממצאים אשר יצרו אווירת משבר באוסטרליה. ב-2012 יצא באוסטרליה מסמך רשמי המנחה את המדיניות הלאומית בתחום מיומנויות יסוד (The National Foundation Skills Strategy for Adults). מיומנויות היסוד שהוגדרו שם, ואשר נחוצות לעבודה ולחיים העכשוויים: שפה, אוריינות טקסטואלית, אוריינות מתמטית וכן שיתוף פעולה, פתרון בעיות, ניהול עצמי, למידה ומיומנויות טכנולוגיות. אסטרטגיה זו קבעה יעד: עד 2022 שני שלישים מהאוסטרלים בגיל עבודה יהיו ברמת אוריינות 3 ומעלה. שלוש תכניות פעלו באוסטרליה מ-2013 ליישום מדיניות המיומנויות שקבע מסמך זה: WELL סיפק הכשרה ותמיכה במיומנויות במקום העבודה, LLNP סיפק הכשרה למיומנויות בחינם למחפשי עבודה מתאימים, ואילו AMEP סיפק הוראת אנגלית למהגרים. רק התכנית השלישית עדיין פועלת. רוב הספרות על מיומנויות עוסקת באוריינות ובמתמטיקה בלבד, ולא נותנת דעתה למיומנויות הרכות. אוסטרליה היא המדינה היחידה שכללה מיומנויות נוספות אלה בהגדרת "מיומנויות יסוד". רק בריטניה מוסיפה מיומנויות טכנולוגיות להגדרת מיומנויות יסוד.

חדש על המדף...

עוד מחקרים ומאמרים חדשים המבוססים על נתוני PIAAC:

[Broecke S, Quintini G, Vandeweyer M \(2016\) Wage inequality and cognitive skills: re-opening the debate. NBER working paper 21965. National Bureau of Economic Research, Cambridge.](#)

[Jovicic S \(2016\) Wage inequality, skill inequality, and employment: evidence and policy lessons from PIAAC. IZA Journal of European Labor Studies \(5\) 21.](#)

[Solheim O J, Lundetræ K \(2016\), "Can test construction account for varying gender differences in international reading achievement tests of children, adolescents and young adults? – A study based on Nordic results in PIRLS, PISA and PIAAC". Assessment in Education: Principles, Policy & Practice.](#)

להצטרפות לרשימת התפוצה

של הלשכה המרכזית

לסטטיסטיקה,

לחצו על הסמליל:

חיים פורטנוי:

טלפון: 02-6592537, 050-6238134

haimp@cbs.gov.il

להסרה מרשימת התפוצה, לחצו כאן:

להצטרפות לרשימת התפוצה, לחצו כאן: